

BÁBELSKÁ VĚŽ

(Bohoslužby pro malé i velké)

ČTENÍ Z BIBLE

1. Mojžíšova 11,1–9

KÁZÁNÍ

Četli jsme si příběh o lidech, kteří byli jednotní – mluvili stejnou řečí a měli stejný cíl. Toužili dostat se zpátky do ráje. A proto chodili po zemi a hledali, jestli ho někde nenajdou. To byl jejich cíl. Ale nechtělo se jim čekat, až jim Pán Bůh ráj sám otevře a nechtělo se jim poslouchat Pána Boha a dělat to, co jim on říká a poroučí. Byli přesvědčeni, že ztracený ráj najdou sami.

A pak se na své pouti dostali do babylónských rovin a říkali si: „Tady se nám líbí, tady se usadíme. Už ráj hledat nebudeme, zařídíme si ho sami tady.“

A mysleli si, že to hlavní, co potřebují, aby se jim žilo jako v ráji, je, aby měli jméno a aby nebyli rozptýleni po zemi. Chtěli mít jméno, tzn. že chtěli být slavní, nezapomenutelní, nesmrtelní; a nechtěli být rozptýleni, tzn. že chtěli žít v jednotě. A tak začali stavět město a věž. Mluví o tom první sloka písničky:

1. SLOKA

*Jednou lidé řekli si: „Když chcem slávu mít,
musíme až do nebe svou věž postavit.“*

REFRÉN

*R: Pán Bůh plány pyšným lidem maří,
zlá věž ta se nepodaří žádný strach!
Pán Bůh plány pyšným lidem maří,
zlá věž ta se nepodaří, padne v prach!*

Možná si řeknete: „No a co?“ Vždyť se pořád něco staví. A věži stojí všude kolem celá spousta. Jednu věž máme přímo nad sebou – věž kostela. A na katolickém kostele taky mají věž. Kousek odtud je věž na Studeném vrchu – a na druhou stranu na Veselém vrchu. V Praze zase věž na Petříně (64 m) a televizní věž na Žižkově (216 m). V Paříži mají Eifelovku (300 m), v Pize věž, která není tak moc vysoká (57 m), ale je trochu nakloněná na stranu. Spousta věží.

Jenomže ti lidé, o kterých jsme četli, nestavěli jen tak obyčejnou věž. Na té jejich věži bylo něco podezřelého, něco velmi a velmi podezřelého. Nestavěli ji jenom proto, aby se mohli dívat do dálky, nebo aby na ní pověsili zvon. Chtěli, aby jejich věž byla největší ze všech věží a sahala až do nebe. A ve své pýše si mysleli, že díky tomu získají ztracený ráj, že získají nebe.

Byli velmi šikovní, v leccems šikovnější a chytřejší než druzí lidé. Uměli stavět – nestavěli ze dřeva a z hlíny jako mnozí kolem nich, ale z vypalovaných cihel a nespojovali je maltou, ale asfaltem. A tak jim to šlo pěkně od ruky. Stavěli a velmi se tím chlubil. O tom vypráví druhá sloka naší písničky:

2. SLOKA

*Připravili kamení, cihly měli též,
a stále se chlubili, jakou staví věž. Ref.*

Stavěli a přitom si pyšně a nabubřele mysleli: Až budeme mít věž, budeme nejsilnější ze všech. Zaručíme si tím, že budeme slavní, všichni se nám budou obdivovat a nikdy se na nás nezapomene. Každý, kdo uvidí věž, si na nás vzpomene. Ve své pýše si mysleli, že se jim tím vlastně podaří překonat zánik, zapomnění a smrt a získat nesmrtelnost. Vybudují něco, co tu bude napořád, co je přetrvává. Je to velká touha člověka: získat nesmrtelnost, překonat smrt a zánik.

A také si pyšně mysleli, že jim věž pomůže, aby byli jednotní. Že to bude něco, co je všechny spojí dohromady. To je další velká touha člověka: jednota. Být s něčím spojen, splynout s něčím, vzhlížet k něčemu. Jejich věž je měla spojovat.

Ve své pýše si vlastně chtěli Pána Boha ochočit a představovali si tu svoji věž trochu jako hromosvod na Pána Boha. Protože jejich věž bude nejvyšší, bude na ní Pán Bůh bydlet. Nahoře mu postaví pokojík s postelí a stolem a tam bude Pán Bůh spát a jíst. A donutí ho tím vlastně, aby byl na jejich věži a aby sestupoval na zemi jedinečně po jejich věži, aby jim žehnal a chránil je, a vůbec aby dělal, co chtějí a co si přejí. O pýše zpívá třetí sloka:

3. SLOKA

*K nebi stavba vyrůstá, však div veliký:
Někdo pyšným lidičkám zmátl jazyky. Ref.*

Pán Bůh to jejich snažení viděl. A Bible to krásně líčí a vlastně si z těch lidí dělá legraci: Chtěli postavit hromosvod na Pána Boha (vlastně „bohosvod“), a on si řekl: „Tak na tohle se musím podívat zblízka“ a sestoupil, ještě než je hromosvod hotov.

A najednou se stalo něco zvláštního. Na stavbě je něco v nepořádku. Zedníci volají: „Rychle další cihly.“ A místo toho jim přidavači nesou trámy. A zedníci říkají: „Ne trám, ale cihly.“ A tak přidavači jdou a za chvíli se vrátí a nesou vodu. „Copak jste se zbláznili?“, volají zedníci, „neumíte babylonsky, nebo co?“ A tak tam na sebe začali křičet a přestali si rozumět.

Pýcha totiž předchází pád. Ti lidé chtěli získat ráj vlastními silami a to není možné. Chtěli do ráje, do Božího království, a přitom byli moc pyšní. A pyšní lidé do Božího království nemohou. Není tam pro ně místo.

Byl to trest za jejich pýchu. Pán Bůh se rozhodl, že zasáhne a jejich dílo jim překazí. Aby ukončil jejich zlé počínání a zabránil ještě horším věcem, které by se mohly stát, zmátl jim řeč, takže si navzájem nerozuměli. A rázem po jednotě a ráze byl konec se stavěním.

Co se dá dělat, když si lidé nerozumějí? Když si každý vede svou? Věž zůstala nedokončená, lidé se rozešli a Pán Bůh je rozptýlil po celé zemi.

Ještě jinak si Bible z těch lidí dělá legraci. Používá přitom slovní hříčku: Ti lidé své věži říkali: Bab-ilu, tzn. brána do nebe, brána k Bohu, do ztraceného ráje. A místo toho mají Bábel, tj. něco jako blablaba. Stavěli Božíbránov a místo toho mají Blablablánov. Žádná brána do nebe, jenom zmatek a blábolení. Žádná brána k nesmrtelnosti a jednotě, přineslo to jenom nedorozumění a rozptýlení.

Je to vlastně to velmi smutný příběh. Mluví o tom, že se lidé nedali poučit ani potopou. Nadále hřeší, jsou pyšní a zmatení jazyků a rozptýlení je Boží trest za jejich pýchu a hřích.

Naštěstí to ale není poslední Boží slovo. Lidé si mohou rozumět a mohou být jedno, jak o tom mluví poslední sloka naší písničky:

4. SLOKA

*Proto evangelium potěšuje svět,
že si smíme poznovu všichni rozumět. Ref.*

Pán Bůh říká: „Můžete si rozumět, můžete být jedno. Je to možné.“

Na začátku bohoslužeb jsme si připomínali, jak důležité je mít Ducha svatého a prosili jsme Pána Boha, aby nás naplnil svým Duchem. Jen Boží Duch překonává nerozumění a dává porozumět a vede ke společné práci. Vede k jednotě.

Je to dar Ducha svatého, že si lidé rozumějí a jsou jedno. Jinak si často nerozumí, ani když mluví stejným jazykem a bydlí ve stejném domě – třeba sousedé nebo i lidé z jedné rodiny. Kam přijde Duch svatý, tam si lidé začnou rozumět a jsou jedno.

Tak to také vypráví příběh o vzniku Kristovy církve: Když byl o Letnicích se-slán Duch svatý, začali si lidé rozumět a začali být jedno. I když byli z různých zemí a různých prostřední, i když byli velmi různí, rozuměli si a byli jedno.

To je veliké Boží zaslíbení, které platí i pro nás: Když budeme plnit Ducha svatého, budeme si rozumět a budeme jedno i my, v tomto společenství. Budeme společně pracovat – nebudeme stavět věž do nebe, ale budeme spolupracovat na svatbě Božího království.

Dnešní den je den díkuvzdání, den děkování za všechny dary, které nám Pán Bůh dává. Dříve bývala tato neděle chápána jednoznačně jako den díkuvzdání za úrodu země a chleba. Dnes ji můžeme chápat šířeji. Je to neděle díkuvzdání za všechny výsledky práce, nejen za úrodu na poli, i když díkuvzdání za úrodu patří jistě na první místo, protože jde o chléb, který jíme.

Když před sebou člověk vidí výsledky své práce, ať to jsou výsledky práce v zemědělství, v továrně nebo v dílně, nebo třeba v učení, ve vědomostech a schopnostech, a ta práce je krásná a dobrá, zmocňuje se ho pocit hrdosti. Říká si: „Co všechno jsem dokázal a udělal.“ A propadá sebeklamu: „Já jsem to zbudoval, já jsem to dokázal, já jsem to vybudoval, zpracoval, naučil se. Podívejte se, jak jsem dobrý.“ A odsud už je jen krůček k tomu, aby řekl: „Já žádného Pána Boha

nepotřebuji, stačím si sám. A sám si vybuduji také ráj.“ Podobně jako si to říkali lidé, kteří stavěli bábelskou věž.

Dnešní příběh nám říká: Neklamte sami sebe. Pýcha není na místě. Vše dobré pochází od Boha. Kdo ti dal ruce, abys mohl pracovat? Kdo ti dal nohy, abys mohl chodit? Kdo ti dal rozum, abys mohl přemýšlet? Kdo ti dal sílu, abys to mohl udělat? Kdo ti dal zdraví?

Je to slovo pro jednotlivce i skupiny lidí, je to slovo pro nás osobně i pro náš sbor. Protože i křesťané i celé sbory mohou propadnout pyšné hrdosti na to, co „sami“ dokážou a zvládnou.

Všechno co máme, je Boží dar. Jistě, i my musíme pracovat, přiložit ruku k dílu, ale výsledek je Boží dar. Veliký dřič v Božím království, který nepromarnil ani chvilku života, apoštol Pavel, napsal (1. Korintským 15,10): „Více než oni všichni jsem se napracoval“, ale hned k tomu dodá a opraví se: „Ne já, nýbrž milost Boží, která byla se mnou.“ Z Boží milosti máme vše, co máme. A tak nezapomeňme nikdy děkovat a chválit Pána Boha za všechno, co nám dává.

Dnešní neděle je den vyznání: Všechno, co mám, je, Pane, tvé, všechno tvé dobré dání. Co bych byl sám tu bez tebe, bez tvého požehnání.

MODLITBA DÍKŮVZDÁNÍ

Pane Bože, dnešní den je den díkůvzdání. Děkujeme ti za všechny krásné a dobré dary, které nám ze své lásky dáváš. Děkujeme ti, že nám žehnáš a jsi s námi. Prosíme tě za všechny, kteří tě neznají a nevěří v tebe. Děkujeme ti za to, že máme co jíst a pít. Děkujeme ti za to, že nemáme nedostatek, že nemáme hlad ani žízeň. Prosíme tě za všechny, kdo trpí hladem a žízní. Děkujeme ti za svoje domovy. Děkujeme, že máme kde bydlet, děkujeme za to, že máme doma teplo a bezpečí. Prosíme tě za všechny, kdo jsou bez domova, bez střechy nad hlavou, kdo žijí na ulici. Děkujeme za to, že nejsme sami. Děkujeme ti za to, že máme přátele a kamarády. Děkujeme, že máme bratry a sestry ve sboru. Prosíme tě za všechny, kdo jsou sami, opuštění a smutní. Děkujeme ti, že můžeme žít v míru. Je to veliký dar. Prosíme tě za všechny, kdo žijí tam, kde se bojuje a válčí. Děkujeme ti za zdraví. Je to veliký a krásný dar. Prosíme tě, abychom si ho uměli vážit a chránit je. A prosíme tě za všechny, kdo jsou nemocní a trpí bolestmi. Děkujeme ti za to, že smíme chodit do kostela, zpívat ti a modlit se, být spolu. Prosíme tě za všechny, kdo jsou kvůli víře v tebe pronásledováni. A prosíme tě také za všechny, kdo tě neznají. Děkujeme ti za všechny tvoje dary. Prosíme tě, abychom je uměli moudře využívat, neplýtvati s nimi a uměli se rozdělit s druhými. Děkujeme ti tvoji lásku a dobrotu. Žijeme z tvé milosti a z tvého požehnání. Dnešní den díkůvzdání nám to připomíná. Prosíme tě, abychom na to nezapomínali ani v jiné dny a každý den zněla z našich úst chvála a dík. Amen.